

Telegram cunsumadëures setember/otober 2017

Newsletter

Wenn Sie im KonsumentInnenschutz auf dem Laufenden sein wollen, abonnieren Sie kostenlos das Verbrauchertelegramm als Newsletter.

Miliarg de euro aspeta "da gní descedá" pro sozietés d'assiguraziun

Ales sozietés d'assiguraziun ti mancel indicaziuns sön porsones assigurades por almanco 4 miliuns de polizes

Da na inrescida fata da IVASS (Istitut por la verda sön les assiguraziuns) resultëiel che 4 miliuns de assiguraziuns sön la vita n'é nia gñüdes paiades fora; chisc contrac vëgn vedli te chëstes sozietés cina che ai toma en prescriziun (le tëmp de prescriziun é de 10 agn).

Le valur complessif de chëstes polizes che dorm röia a miliarg: ara se trata de sparagns o de somes che è gñüdes adorades por curí, da che che à stlüt jö chisc contrac, le risch de mort. L'Autorité de verda dá dant dui trus sciöche al pó gní ciafé fora sce na porsona de familia morta à n'assiguraziun sön la vita. L'Autorité de verda aconsiëia da fá insciö por ciaré che le capital preodü dales polizes vëgnes paié fora:

- L'ANIA (Assoziaziun nazionala dles sozietés d'assiguraziun) á lauré fora n formular aposto (www.ania.it) cun chël che les porsones interessades pó ciafé fora sce la porsona morta à stlüt jö n'assiguraziun sön la vita. Al vëgn aconsié che dötes les porsones che podess potenzialmënter ester beneficiades fejes domanda, deache la chirida ne dess nia ma gní fata tres la porsona assigurada, mo ince tres chères che podess ester beneficiades.
- Fá na domanda scrita (por racomanada cun recioienda derevers) ai agënc d'assiguraziun, al'agenzia, al broker, ala banca o ala sozieté d'assiguraziun, cun chi che le mëmber de familia mort à contat. L'Autorité de verda á ince de chësc vers metü a desposiziun na lëtra tipica.

Le film documentar "Das System Milch"

La vérité sön l'industria dl lat

N film de Andreas Pichler

Le lat é n gran business. Ia do chësc alimentar che pé tan pur, s'ascogn na firanda industriala de miliarg. Al vëgn fat profit a cosc dl ambiënt, di tiers, dles porsones y de nosta sanité. Mo jí jissera pö ince atramenter. "Le sistem lat" é n iade, sciöche te n film, tres de plü continënc che tol y vá preiudizi y mostra sö soluziuns.

Sön feter vigni paci de lat él da odëi vaces contëntes, mo la realté é bele dî n'atra. Fora dl zidlamënt dl bestiam da lat él gnü n'industria de miliarg che ciara che le consum dl lat restes costant a livel mondial. Le documentar „Das System Milch“ ciara iadô les coltrines dl'industria dl lat, mostra sö te na manira insistënta les conseguënces por les porsones, i tiers y l'ambiënt y stlarësc cara che é la responsabilité dla politica y dl consumadú te n monn globalisé.

Dates:

5. - 11.10.2017: Balsan, cinema Capitol, Kaltern Filmclub

12. - 18.10.2017: Maran. cinema Ariston

Spunges da ciasadafüch, n paraisc por i baters: n stüde aconsiëia da les baraté fora sovënz

Metede averda al'igiena dla ciasadafüch y di mesi che an adora te ciasadafüch!

Studiá dla Hochschule Furtwangen (HFU), dl'Université Justus Liebig de Gießen y dl Zénter Helmholtz de München á analisé te n stüde 14 spunges da ciasadafüch adorades. Aladô de chësc stüde ascogn spunges da ciasadafüch n microbiom metü adöm da plü co 360 sorts desvalies de bateres. La densité di bateres arjunj na konzentraziun che é normalmënter ma da ciafé te proes de fecalies. Danter i agënc che vëgn dant plü gonot n'un êl ince de chi che é potenzialmënter patogens.

Lavé fora la spunga cun ega cialda o la traté tl furnel a micro-ones n'é nia na soluziun a dorada lungia, dij i auturs dl stüde. Ai aconsiëia da baraté fora les spunges dantadöt ti ospedai y tles caises de palsa almanco un n iade al'edema. Ci che preocupëia le plü: tles spunges che vëgn puzenades regolarmënter, por ejëmpl tl furnel a micro-ones o ince ma lavades fora, él na konzentraziun de bateres patogens cotan plü alta.

La Zentrala di Consumadus dl Südtirol aconsiëia da ciaré da tigní na bona igiena dla ciasadafüch y di mesi de laur che an adora iló. Na bona regola é zënzier chëra da se lavé les mans danter un n laur y l'ater, mo chësc é n dovëi canche an laora cun cern cröia o polam! Les sperses de laur y dötes les massaries che röia a contat cun polam, cern, pësc y üs crüs dess por le miú belatira gní puzenades y lavades jö cun ega cialda y detergënt da lavé jö. Implü dess i borduns, i busc y les spunges che an tol da lavé jö y te ciasadafüch gní mudá regolarmënter. An dess cumpré injiins da puzené te ciasadafüch che an pó lavé a 60°.

"Aiüt! Mi jore é gnü anulé!"

Ci dërc á pa i passajiers?

Sce n jore vëgn anulé ne pó na sozieté de jore nia ma lascé i passajiers tl aeroport. Le regolamënt di passajiers dl'UE n. 261/2004 vëiga danfora che la sozieté de jore mëss ti pité al passajier la possibilté da

chirí fora danter na retüda totala dla cherta de jore y na prenotaziun sön n jore sostitutif cina a destinaziun – plü adora che ara vá o te n ater momënt sciöche le passajier ó.

Fora de chësc á i passajiers ince le dërt da ciafé prestaziuns d'assistënsa sciöche ince n paiamënt d'avaliaziun de 250, 400 o 600 euro, sce l'anulamënt dl jore n'é nia gnü comuniché adora assá. Le paiamënt d'avaliaziun ne mëss indere nia gní paié da pert dla sozieté de jore sce le jore é gnü anulé porvia de zircostanzes straordinaires sciöche por ejempl de stletes condiziuns dl tëmp o scioperi.

Tl aeroport desson jí ala portina dles chertes dla linia de jore, por che al pois gní fat diretamënter la registraziun sön n jore sostitutif cina a destinaziun. Mo ne stede a se acontenté ma de na retüda scëmpla dla cherta dl jore nia fat. Sce la compagnia de jore ne fej nia le trasferimënt a n ater jore pón ince instësc prenoté n meso de trasport alternatif por rové a destinaziun y dedô pretëne i cosc implü dala compagnia de jore. Al pó ester de ütl da se lascé confermé danfora dala compagnia de jore che al n'ê nia possibl da se lascé trasferí a n jore alternatif dla medema compagnia.

Por de plü informaziuns: www.euroconsumatori.org, t. 0471-980939, info@euroconsumatori.org.

Che che se fej sö na ciasa instësc paia plü cuta sön le valur ajunté

ZCS: Tl Parlamënt dessel gní metü na fin al desvantaje dl'IVA por che che costruësc instësc

La condiziun é che la costruziun sides dla classa energetica A o B. Sce i cumpri l'apartamënt da na firma de costruziun pói trá jö le 50% dla cuta söl valur ajunté (IVA).

Sce i ó indere lascé fá sön mi grunt da frabiché n'abitaziun fajon n contrat d'esecuziun di laurs y paian i lauranc sön fatura sunsi stlüt fora da chësta alisiraziun dla cuta.

Chiló tl Südtirol éra sovënz insciö che al é families che á bele le grunt da frabiché o al vëgn trat jö le frabicat vedl y dé l'inciaria da n'un fá sön n nü. Por chëstes mosöres de costruziun ne vëgnel nia preodü sostëgns straordinars dal Stat.

Tröpes porsones á contaté la Zentrala di Consumadus por damané do sce al foss possibl da té y jí chësc desvantaje, deache ares é dla minunga che cun la costruziun promöieres ince éres l'economia – sciöche firmes de costruziun le fej – y dal'atra pert dáres pó ince cun les mosöres de sparagn energetich n contribut positif por l'ambiënt. Ara se trata en gran pert de prômes ciases por families jones che pó adoré vigni sostëgn finanziar.

En prinzip ó pó le stat alzé le standard energetich di frabicac, mo al sostëgn ma le marcé dles abitaziuns dles firmes de costruziun. I privac ne n'á nia na lobby che se dá da fá por éi.

La Zentrala di Consumadus dl Südtirol (ZCS) prëia i parlamentars dl Südtirol che é tla Ciama y tl Senat da la finí da desvantajé, por ci che reverda la cuta söl valur ajunté, che che se fej sö instësc süa abitaziun canche al vëgn arlungé i alisiramënc. Tl Südtirol él cotanc che costruësc instësc.

Marcé dl'energia: Aboliziuun dl marcé protezioné dal 2019

Portal d'internet por ofertes y d'atres novités

La lege sön le marcé y la concorënza (lege n. 124/2017) vëiga danfora n valgônes novités importantes por le marcé dl'energia eletrica y dl gas. La mosöra zënzater plü drastica por les consumadësses y i consumadus é l'aboliziun dl marcé protezioné dl'energia eletrica y dl gas cun le 1. de messé dl 2019.

Chësta mosöra é gönüda criticada dassënn dales assoziaziuns di consumadus, danter chëstes ince la Zentrala di Consumadus dl Südtirol, en considraziun di risc de na liberalisaziun „salvaria“ dl marcé dl'energia y dl gas por les families y les consumadësses y i consumadus en general.

Por garantí n confrunt complet dles ofertes y süa visibilité publica, prevëiga la lege sön la concorënza tl tëmp de cin' mëisc dala jüda en forza dla lege (tres provedimënt da pert dl'autorité por l'eletrizité y le gas) la realisaziun y la gestiun (da pert dl gestur dl sistem informatich intégré SII) de n portal informatich apostalache al vëgn coiü adöm y metü publicamënter a desposiziun les ofertes atuales por l'eletrizité y le gas, fajon dantadöt referimënt ales families, ales aziëndes cun prestaziuns contratuales plü basses y chères che á n consum de alplü 200.000 metri cubics standard de gas.

I operadus dl'eletrizité y dl gas sön le marcé talian mëss trasmëte chëstes ofertes por che ares pois gní publicades sön le portal.

Dal 1. de januari 2018 mëss la clientela finala sön le marcé protezioné gní informada te na manira adeguada da so gestur por ci che reverda le superamënt dl prisc „protezioné“, aladô dles prescrizioni dl'Autorité de ispeziun.

La minunga dla Zentrala di Consumadus é: „L'aboliziun dl marcé protezioné y la mudaziun da n prisc protezioné a un dl marcé lëde ti dará bindebó da ponsé ales consumadësses y ai consumadus. Al resta da odëi sce i provedimënc dl govern sarà efetifs o nia te chësta ria fasa de transiziun. N rode important ará te vigni caje les organisaziuns di consumadus cun süa ativité de informaziun y consulënza che sostëgn tres de plü les consumadësses y i consumadus.“